

2022/2147(INI)

31.1.2023

OPINIA

Komisji Transportu i Turystyki

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie oceny nowego komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie regionów najbardziej oddalonych (2022/2147(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Beata Mazurek

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- A. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone stanowią integralną część UE i stwarzają zarówno możliwości, jak i wyzwania związane z ich wysoką wartością pod względem różnorodności biologicznej, ze skutkami zmiany klimatu oraz z ograniczeniami mobilności, dostępności i łączności; mając na uwadze, że regiony te powinny zatem korzystać z dostępu do unijnych instrumentów finansowania i do programów wspierających mobilność, transport i turystykę;
- B. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone są w dużym stopniu zależne od transportu, zwłaszcza od połączeń lotniczych i morskich jako jedynych łączących je z kontynentem, i ponoszą dodatkowe koszty związane z importem i eksportem towarów i usług, regionalnym rozwojem gospodarczym i transportem pasażerskim; mając na uwadze, że w przypadku archipelagów podwójny wyspiarski charakter pogłębia te wyzwania;
- C. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone cechują się odległym położeniem i wyspiarskością, co czyni je jeszcze bardziej podatnymi na zagrożenia; mając na uwadze, że są one szczególnie uzależnione od działalności opartej na niebieskiej gospodarce, takiej jak transport morski, żegluga i turystyka; mając na uwadze, że porty są istotnymi węzłami transportu towarowego i pasażerskiego;
- D. mając na uwadze, że ograniczenie emisji z sektora morskiego i lotniczego jest niezbędne do osiągnięcia celów określonych w Europejskim Zielonym Ładzie i Europejskim prawie o klimacie¹; mając na uwadze, że regionom najbardziej oddalonym należy zapewnić wystarczająco dużo czasu na dostosowanie się do takiej transformacji;
- E. mając na uwadze, że turystyka zajmuje istotne miejsce w gospodarkach regionów najbardziej oddalonych; mając na uwadze, że sektor ten poważnie ucierpiał z powodu kryzysu związanego z COVID-19 oraz wzrostu cen energii, paliw i żywności w wyniku nielegalnej inwazji Rosji na Ukrainę; mając na uwadze, że musi on również reagować na transformację ekologiczną i cyfrową;
- F. mając na uwadze, że sektor niebieskiej gospodarki odgrywa zasadniczą rolę we wzroście gospodarczym i zapewnieniu dobrobytu regionów najbardziej oddalonych; mając na uwadze, że turystyka przybrzeżna i morska zapewnia 60 % miejsc pracy w niebieskiej gospodarce i wymaga specjalistów o wysokim poziomie kwalifikacji i umiejętności;
- G. mając na uwadze, że w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 uznano,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1).

że regiony najbardziej oddalone mają wyjątkowo wysoką wartość pod względem różnorodności biologicznej, i potwierdzono, że Komisja z zadowoleniem przyjęłaby włączenie regionów najbardziej oddalonych do unijnej sieci obszarów chronionych Natura 2000, co jeszcze nie nastąpiło;

- H. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone są szczególnie zagrożone skutkami zmiany klimatu, mimo że nie przyczyniły się w znacznym stopniu do jej zaistnienia;
- I. mając na uwadze, że aby połączyć rozwój gospodarczy i ochronę wrażliwych ekosystemów, regiony najbardziej oddalone powinny wykorzystać swój ogromny potencjał do rozwoju kluczowych sektorów – takich jak ekoturystyka i inne podsektory turystyki, zrównoważona mobilność, gospodarka o obiegu zamkniętym i energia ze źródeł odnawialnych – wynikających z ich naturalnego położenia;
 - 1. przypomina, że trzeba zapewnić spójność terytorialną wszystkich regionów najbardziej oddalonych dzięki transportowi morskemu i lotniczemu; mając na uwadze, że na transport – pasażerski czy towarowy – nie powinien być dotknięty nieproporcjonalnie wysokimi kosztami;
 - 2. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący przeglądu rozporządzenia w sprawie transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T)², w którym zidentyfikowano potrzeby regionów najbardziej oddalonych w zakresie łączności oraz uznano spójność i dostępność dla użytkowników za cele i priorytety, aby regiony te mogły kwalifikować się do wsparcia z instrumentu „Łącząc Europę”; wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby w tym celu włączyły infrastrukturę tych regionów do sieci TEN-T, w stosownych przypadkach, tak by regiony te uzyskały dostęp do instrumentu „Łącząc Europę” z odpowiednią maksymalną stopą współfinansowania w wysokości 70 % i do europejskich korytarzy transportowych, w celu wspierania m.in. infrastruktury dostaw paliw alternatywnych w portach, ich rozbudowy i konserwacji, mobilności miejskiej, lotnictwa i sieci drogowej;
 - 3. wskazuje, że w tymczasowym porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie przeglądu zasad unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji mających zastosowanie do lotnictwa stwierdzono, że loty między portem lotniczym znajdującym się w jednym z regionów najbardziej oddalonych danego państwa członkowskiego a portem lotniczym znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym innym portem lotniczym w innym z regionów najbardziej oddalonych tego samego państwa członkowskiego, powinny być wyłączone z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji do 2030 r.; uważa, że podobnie rejsy morskie między portem znajdującym się w jednym z regionów najbardziej oddalonych danego państwa członkowskiego a portem znajdującym się w tym samym państwie członkowskim, w tym innym portem w innym z regionów najbardziej oddalonych tego samego państwa członkowskiego, a także działania statków w tych portach powinny być wyłączone z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji do 2030 r.; zwraca uwagę, że wyłączenia przewidziane w stanowisku Parlamentu z 19 października 2022 r. w sprawie

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

inicjatywy FuelEU Maritime³ powinny być przestrzegane przy jednoczesnym przyspieszeniu transformacji ekologicznej, z uwzględnieniem specyfiki regionów najbardziej oddalonych;

4. wzywa Komisję, aby uwzględniała specyfikę tych regionów przy przeglądach wszystkich odnośnych aktów prawnych za pomocą analiz wszelkich przewidywanych skutków dotyczących regionów najbardziej oddalonych, w tym niezbędne informacje na temat skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z programem Komisji w sprawie lepszego stanowienia prawa;
5. podkreśla, że pakietowi „Gotowi na 55” i dotyczącym go wnioskowi ustawodawczym nie towarzyszyła analiza skutków dla regionów najbardziej oddalonych oraz że ze względu na swoją specyfikę i potrzeby regiony najbardziej oddalone wymagają dodatkowego wsparcia, aby zagwarantować sprawiedliwą transformację ekologiczną, zwłaszcza w ramach strategii politycznych przewidzianych w pakiecie „Gotowi na 55”;
6. wzywa Komisję, aby rozważyła możliwość szczególne traktowania regionów najbardziej oddalonych w odniesieniu do pomocy państwa w dziedzinie transportu, bez zakłócania konkurencji na poziomie UE;
7. zachęca Komisję, aby ułatwiła upowszechnianie narzędzi UE służących łączności i mobilności; uważa, że w tym celu ważne jest opublikowanie specjalnych zaproszeń do składania wniosków dotyczących projektów w regionach najbardziej oddalonych w ramach programów unijnych zarządzanych przez Komisję, a także zorganizowanie dni informacyjnych poświęconych możliwościom dostępnym dla regionów najbardziej oddalonych; wzywa państwa członkowskie, aby wykorzystywały te możliwości finansowania, takie jak zaproszenia do składania wniosków w sprawie projektów dotyczących wymiany kabli podmorskich, tak by do 2050 r. zapewnić regionom najbardziej oddalonym wysoką jakość sieci połączeń;
8. wzywa Komisję, aby stworzyła program szczególnych opcji na rzecz regionów oddalonych i wyspiarskich (POSEI) w dziedzinie transportu, tak by zrekompensować skumulowane niekorzystne warunki i utrudnienia w regionach najbardziej oddalonych, w tym oddalenie, słabą sieć połączeń i mobilność, zależność od transportu lotniczego i morskiego oraz trudny teren; apeluje o znaczne zwiększenie środków w pozycjach budżetowych związanych ze spójnością, a mianowicie tych, które mogłyby przyczynić się do inwestycji publicznych w opcje zrównoważonej i ucyfrowionej mobilności oraz infrastrukturę transportową;
9. podkreśla, że w wytycznych dotyczących TEN-T za priorytet uznaje się zapewnienie i poprawę dostępności i łączności wszystkich regionów Unii, ze szczególnym uwzględnieniem regionów najbardziej oddalonych i innych regionów borykających się z wyzwaniem demograficznymi i związanymi z dostępnością, takich jak regiony wyspiarskie i oddalone; przypomina, że instrument „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 przewiduje maksymalną stopę współfinansowania w wysokości 70 % dla projektów zlokalizowanych w regionach najbardziej oddalonych i dotyczących sektorów

³ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 19 października 2022 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim oraz zmieniającego dyrektywę 2009/16/WE (Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0367).

transportu, technologii cyfrowych i energii;

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały rozwój zrównoważonej mobilności w regionach najbardziej oddalonych przez promowanie rozwiązań alternatywnych wobec paliw kopalnych, modernizację, a także ograniczenie emisji oraz zanieczyszczenia powietrza i zanieczyszczenia hałasem powodowanych przez infrastrukturę portów morskich i lotniczych, w tym za pomocą zwiększenia inwestycji;
11. wzywa Komisję, państwa członkowskie i władze regionalne, aby promowały i zapewniały dywersyfikację środków transportu, w tym przez wspieranie tworzenia niezbędnej infrastruktury, takiej jak pasy dla rowerów i ścieżki dla pieszych, z uwzględnieniem specyfiki regionów najbardziej oddalonych, np. orografii;
12. ubolewa, że wiele osób w tych regionach nie ma dostępu do podstawowych usług, w tym do transportu publicznego, co wpływa na dostęp do innych usług, edukacji i możliwości gospodarczych; wzywa Komisję, aby podjęła dalsze działania, w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, w celu poprawy takiego dostępu, w tym przez wdrożenie innowacyjnych systemów mobilności; wzywa do opracowania projektów pilotażowych i działań przygotowawczych wzorowanych na strategiach politycznych i inicjatywach takich jak plany zrównoważonej mobilności miejskiej (na rzecz mobilności w miastach) i zrównoważonej mobilności na obszarach wiejskich (na rzecz mobilności na obszarach wiejskich), aby zbliżyć zainteresowane strony w celu stworzenia konstruktywnych i spójnych opcji zrównoważonego transportu zarówno dla obywateli, jak i dla turystów;
13. przypomina o konieczności posiadania przez wszystkie państwa członkowskie nowoczesnej, bezpiecznej i zrównoważonej infrastruktury transportowej, aby ułatwić podróżowanie w całej UE oraz zwiększyć dostępność obszarów najbardziej oddalonych, peryferyjnych i odległych oraz wysp dla zrównoważonych form turystyki wewnątrz europejskiej i międzynarodowej, a także zwiększyć spójność terytorialną;
14. wzywa Komisję, aby utworzyła platformę wsparcia technicznego dla regionów najbardziej oddalonych, tak by ułatwić im dostęp do funduszy unijnych w obszarach transportu i turystyki dla dużych projektów, oraz organizowała warsztaty, prezentacje dla potencjalnych inwestorów i dni informacyjne na temat otwartych zaproszeń do składania wniosków o finansowanie lub realizację projektów na rzecz tych regionów;
15. wzywa Komisję do przeanalizowania możliwości stworzenia specjalnego znaku jakości w turystyce odzwierciedlającego zrównoważoną i ucyfrowioną turystykę oraz różnorodność gastronomiczną;
16. wzywa Komisję do uwzględnienia przy formułowaniu i ocenie wpływu prawodawstwa w dziedzinie turystyki, zgodnie z art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, szczególnych cech i dodatkowych ograniczeń regionów najbardziej oddalonych, ponieważ regiony te w swoim rozwoju gospodarczym, społecznym i kulturalnym w dużym stopniu opierają się na turystyce; przypomina, że trzeba zapewnić odpowiednie finansowanie w celu zagwarantowania dostępności regionów najbardziej oddalonych, a także finansowanie unijne w celu wsparcia odbudowy oraz zrównoważonego i cyfrowego rozwoju sektora turystyki, co obejmuje tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w tym sektorze przez wzmocnienie kształcenia ustawicznego oraz udostępnienie

kompleksowych poradników przedstawiających wszystkie dostępne możliwości finansowania unijnego;

17. uznaje, że zrównoważone formy turystyki, a w szczególności ekoturystyka, mają znaczny potencjał dalszego rozwoju regionów najbardziej oddalonych, ponieważ są one powiązane z wieloma różnymi sektorami i korzyściami środowiskowymi, gospodarczymi i społecznymi, które mogą mieć znaczący efekt mnożnikowy dla innych gałęzi przemysłu;
18. uważa, że regiony najbardziej oddalone mogą stać się pionierami w zakresie zrównoważonego rozwoju, skupiając się na zrównoważonej turystyce z udziałem małych, lokalnych przedsiębiorstw, które podkreślają to, co sprawia, że dane miejsce jest wyjątkowe, zapewniają mieszkańcom miejsca pracy, szanują lokalny styl życia i pozostają w harmonii z lokalnymi tradycjami i naturalnymi ekosystemami; wzywa Komisję do wspierania rozwoju tych nowych modeli biznesowych;
19. zwraca się do Komisji, aby utworzyła linię budżetową dotyczącą turystyki w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, udostępniała środki finansowe na rzecz turystyki w budżetach rocznych Unii oraz utworzyła europejską agencją ds. turystyki;
20. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego wspólnej polityki UE w dziedzinie turystyki, która powinna zapewnić odporność sektora między innymi na skutki przyszłych pandemii lub wszelkiego rodzaju zdarzeń zagrażających działalności turystycznej, takich jak zmiana klimatu, oraz powinna uwzględniać szczególny przypadek regionów najbardziej oddalonych; w związku z tym wzywa Komisję do uczynienia zrównoważonego rozwoju turystyki nadrzędnym celem strategii turystycznej, a nie tylko jednym z jej filarów, a także wzywa, by znalazło to odzwierciedlenie w powiązanych programach finansowych i unijnych strategiach politycznych;
21. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wspierały sektor turystyki w regionach najbardziej oddalonych w celu promowania jego odbudowy oraz transformacji cyfrowej i ekologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw w tym sektorze, w tym przez wykorzystanie istniejących funduszy UE i tworzenie projektów pilotażowych dla najbardziej oddalonych kierunków turystycznych;
22. wzywa Komisję do opracowania inicjatyw na rzecz turystyki wodnej i przybrzeżnej, w szczególności rozwoju i rozpowszechniania sieci szlaków morskich na potrzeby takich inicjatyw;
23. wzywa państwa członkowskie do odblokowania potencjału regionów najbardziej oddalonych przez odpowiedni podział funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, za pośrednictwem inwestycji, odpowiednich reform i składania wniosków o odpowiednie finansowanie unijne, co jest zadaniem państw członkowskich, a nie regionów, a także przez wspieranie transformacji ekologicznej i cyfrowej; podkreśla jednocześnie, że regiony najbardziej oddalone mogą odgrywać ważną rolę w tej transformacji i być ośrodkami projektów ekologicznych i cyfrowych, które mogłyby pomóc w rozwijaniu modelu gospodarczego ceniącego zrównoważony rozwój i innowacje;
24. podkreśla, że trzeba przygotować plany awaryjne dla sektorów transportu i turystyki w

regionach najbardziej oddalonych z myślą o zapewnieniu ich odporności, zwłaszcza pod względem infrastruktury i usług publicznych, z uwzględnieniem skutków pandemii COVID-19 i wynikających z niej wniosków, aby uniknąć w przyszłości zakłóceń w świadczeniu podstawowych usług dla pasażerów i w zakresie towarów, w szczególności w razie kryzysów sanitarnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych lub konfliktów, takich jak nielegalna napaść Rosji na Ukrainę;

25. podkreśla, że potencjał regionów najbardziej oddalonych można zrealizować jedynie poprzez współpracę różnych zainteresowanych stron, w tym władz europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych, podmiotów gospodarczych i społecznych, społeczeństwa obywatelskiego, społeczności akademickiej i organizacji pozarządowych; podkreśla w związku z tym pozytywny wkład Konferencji Przewodniczących Regionów Najbardziej Oddalonych w określenie priorytetów i wyzwań, przed którymi stoją te regiony, oraz w zachęcanie do dalszych działań; zwraca uwagę, że współpraca między regionami najbardziej oddalonymi ma również zasadnicze znaczenie dla zapewnienia całościowego podejścia odpowiadającego ich szczególnym potrzebom oraz obejmującego wymianę najlepszych praktyk.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	31.1.2023
Wynik głosowania końcowego	+ : 39 - : 0 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Złotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się